

LIETUVOS RESPUBLIKOS
SAUGIŲJŲ DOKUMENTŲ IR SAUGIŲJŲ DOKUMENTŲ BLANKŲ GAMYBOS
ĮSTATYMO NR. IX-1601 6 STRAIPSNIO PAKEITIMO ĮSTATYMO IR LIETUVOS
RESPUBLIKOS GELEŽINKELIŲ TRANSPORTO EISMO SAUGOS ĮSTATYMO NR. IX-
1905 32 STRAIPSNIO PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTŲ
AIŠKINAMASIS RAŠTAS

1. Įstatymų projektų rengimą paskatinusios priežastys, parengtų projektų tikslai ir uždaviniai.

Lietuvos Respublikos saugiųjų dokumentų ir saugiųjų dokumentų blankų gamybos įstatymo NR. IX-1601 6 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas (toliau – SDĮ projektas) ir Lietuvos Respublikos geležinkelių transporto eismo saugos įstatymo NR. IX-1905 32 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas (toliau – GTSĮ projektas) (toliau abu kartu – Įstatymų projektai) parengti atsižvelgiant į tai, kad Asmens dokumentų išrašymo centras prie Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos (toliau – ADIC) reorganizuojamas ir prijungiamas prie Migracijos departamento prie Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos (toliau – Migracijos departamentas).

Vadovaujantis Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministro 2024 m. lapkričio 19 d. įsakymu Nr. 1V-681 „Dėl Asmens dokumentų išrašymo centro prie Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos reorganizavimo ir reorganizavimo sąlygų aprašo patvirtinimo“, ADIC reorganizacijos terminas nustatytas nuo 2025 m. spalio 1 d.

Asmens dokumentų išrašymo centro prie Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos reorganizavimo ir reorganizavimo sąlygų aprašo nuostatose yra įtvirtinta, kad reorganizavimas bus baigtas tik tuomet, kai Migracijos departamentas įgis kvalifikuoto patikimumo užtikrinimo paslaugų teikėjo statusą, leidžiantį nenutrūkstamai vykdyti sertifikatų išdavimo asmenims bei viešajam sektoriui funkciją.

Šiuo metu faktinė reorganizacija yra įvykusi, vykdomi likę sertifikavimo informacinės sistemos perkėlimo į Migracijos departamentą darbai.

Funkciją, susijusią su traukinio mašinisto pažymėjimų išdavimu bei saugiųjų dokumentų išdavimu, nuo 2025 m. sausio 1 d. vykdo Migracijos departamentas.

Lietuvos Respublikos Vyriausybės įgaliojama institucija, kuri išrašytų traukinio mašinisto pažymėjimus, numatoma paskirti Migracijos departamentą, kurio nuostatuose ir šiuo metu nustatyta ši funkcija (minėtų nuostatų, patvirtintų Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministro 2000 m. spalio 6 d. įsakymu Nr. 388, 11.5 punktas).

SDĮ projektu taip pat siekiama Saugiųjų dokumentų ir saugiųjų dokumentų blankų technologinės apsaugos nustatymo komisijos (toliau – Komisija) sudėtyje vietoj Lietuvos policijos kriminalistinių tyrimų centro atstovo įrašyti Policijos departamento prie Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos (toliau – Policijos departamentas) atstovą, nes įstaiga yra reorganizuota ir šiuo metu visos reorganizuotos įstaigos funkcijos perduotos Policijos departamentui (nuo 2024 m. vasario 1 d. vadovaujantis Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministro ir Lietuvos policijos generalinio komisaro 2023 m. lapkričio 15 d. įsakymu Nr. 1V-724/5-V-891 „Dėl Lietuvos kelių policijos tarnybos, Lietuvos policijos kriminalistinių tyrimų centro ir Lietuvos policijos antiteroristinių operacijų rinktinės „Aras“ reorganizavimo ir reorganizavimo sąlygų aprašo patvirtinimo“).

SDĮ projekte, be struktūrinius pokyčius įgyvendinančių nuostatų, siekiama iš Komisijos sudėties išbraukti Lietuvos Respublikos valstybės saugumo departamento atstovą. Šis pokytis reikalingas įvertinus institucijos funkcijų pasikeitimą bei galimybę, esant poreikiui, kviesti šią instituciją kaip ekspertę atskiriems svarstomiems klausimams.

2. Įstatymų projektų iniciatoriai (institucija, asmenys ar piliečių įgalioti atstovai) ir rengėjai.

Įstatymų projektus parengė Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos Administravimo

departamento (direktorius Vytautas Markauskas, tel. (0 5) 271 7157, el. p. vytautas.markauskas@vrm.lt) vyresnioji patarėja Indrė Gasperė (tel. (0 5) 271 8500, el. p. indre.gaspere@vrm.lt).

3. Kaip šiuo metu yra reguliuojami Įstatymų projektuose aptarti teisiniai santykiai?

3.1. Traukinio mašinisto pažymėjimo išrašymo funkcija – šiuo metu Lietuvos Respublikos geležinkelių transporto eismo saugos įstatymo 32 straipsnio 4 dalyje nustatyta, kad traukinio mašinisto pažymėjimus išduoda ADIC. ADIC per kalendorinius metus išrašė: 2024 m. – 191 traukinio mašinisto pažymėjimą; 2023 m. – 61 traukinio mašinisto pažymėjimą; Migracijos departamentas prie Vidaus reikalų ministerijos 2025 m. išdavė 48 traukinio mašinisto pažymėjimus.

3.2. Komisijos sudėtis – šiuo metu Lietuvos Respublikos saugiųjų dokumentų ir saugiųjų dokumentų blankų gamybos įstatymo 6 straipsnio 6 dalimi nustatyta, kad į Komisijos sudėtį įtraukti ADIC ir Lietuvos policijos kriminalistinių tyrimų centro, Valstybės saugumo departamento atstovai.

4. Siūlomos naujos teisinio reguliavimo nuostatos ir, kokių teigiamų rezultatų laukiama?

GTSĮ projektu siekiama traukinio mašinisto pažymėjimo išrašymą perduoti Vyriausybės įgaliotajai institucijai, o SDĮ projektu siekiama teisinio apibrėžtumo bei sistemiškumo – Komisijos sudėtyje vietoj ADIC atstovo įrašyti Migracijos departamento atstovą; vietoje Lietuvos policijos kriminalistinių tyrimų centro atstovo įrašyti Policijos departamento atstovą; išbraukti Valstybės saugumo departamento atstovą.

Lietuvos Respublikos Vyriausybės įgaliotąja institucija, kuri išrašytų traukinio mašinisto pažymėjimus, numatoma paskirti Migracijos departamentą, kurio nuostatuose ir šiuo metu nustatyta ši funkcija (minėtų nuostatų, patvirtintų Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministro 2000 m. spalio 6 d. įsakymu Nr. 388, 11.5 punktas).

Taip pat siūloma patikslinti nuostatas, nustatančias šio pažymėjimo išdavimo ir perdavimo išrašyti terminus.

5. Numatomo teisinio reguliavimo poveikio vertinimo rezultatai, galimos neigiamos priimtų įstatymų pasekmės ir, kokių priemonių reikėtų imtis, kad tokių pasekmių būtų išvengta?

Priėmus Įstatymus, neigiamų pasekmių nenumatoma.

Įgyvendinant siūlomus pokyčius siekiama įtvirtinti traukinio mašinisto pažymėjimo išrašymo funkcijos tęstinumą bei vietoje reorganizuotos biudžetinės įstaigos suteikti teisę Vyriausybei įgalioti kitą įstaigą, kuri išrašytų šį dokumentą.

6. Kokią įtaką Įstatymai turės geležinkelių transporto eismo saugai?

Priimti Įstatymai neigiamos įtakos geležinkelių transporto eismo saugai neturės. Tikimasi, kad sudarytos prielaidos sklandesniam geležinkelių transporto eismo saugumo veiklos organizavimo procesui turės pridėtinės vertės, nes bus pašalintos papildomą administravimo našą sukuriančios procedūros norint pakeisti traukinio mašinisto pažymėjimo išrašymo funkciją atliekantį subjektą.

7. Kaip Įstatymų įgyvendinimas atsilieps verslo sąlygoms ir jo plėtrai?

Priimti Įstatymai įtakos verslo sąlygoms ir jo plėtrai neturės. Bus užtikrintas mašinisto pažymėjimo išdavimo funkcijos vykdymo nepertraukiamumas ir tęstinumas.

8. Ar Įstatymų projektai neprieštarauja strateginio lygmens planavimo dokumentams?

Įstatymų projektai neprieštarauja strateginio lygmens planavimo dokumentams. Mašinisto pažymėjimų išdavimą užtikrins Vyriausybės įgaliotoji institucija.

Pažymėtina, kad siūlomi minėtų įstatymų pakeitimai neprieštarauja Devynioliktosios Lietuvos Respublikos Vyriausybės programos tikslui „Užtikrinsime sklandų valstybės valdymą“.

9. Įstatymų inkorporavimas į teisinę sistemą, kokius teisės aktus būtina priimti, kokius galiojančius teisės aktus reikia pakeisti ar pripažinti netekusiais galios?

Siekiant Įstatymus inkorporuoti į teisinę sistemą kitų įstatymų keisti nereikės.

10. Įstatymų projektų atitiktis Lietuvos Respublikos valstybinės kalbos, teisėkūros pagrindų įstatymų reikalavimams, Įstatymų projektų sąvokų ir jas įvardijančių terminų įvertinimas Lietuvos Respublikos terminų banko įstatymo ir jo įgyvendinamųjų teisės aktų nustatyta tvarka.

Įstatymų projektai parengti laikantis Valstybinės kalbos, Teisėkūros pagrindų įstatymų reikalavimų ir atitinka bendrinės lietuvių kalbos normas.

11. Ar Įstatymų projektai atitinka Žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugos konvencijos nuostatas ir Europos Sąjungos dokumentus?

Įstatymų projektai neprieštarauja Žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugos konvencijos nuostatomis ir Europos Sąjungos dokumentams.

Dėl Europos Sąjungos teisės aktų atitikties yra parengta atitikties Europos Sąjungos teisės aktams lentelė.

12. Įstatymams įgyvendinti reikalingi įgyvendinamieji teisės aktai, juos priimti turintys subjektai.

Siekiant įgyvendinti minėtas Įstatymų nuostatas, Vyriausybė turės suteikti įgaliojimus atitinkamai institucijai **išrašyti traukinio mašinisto pažymėjimus, kartu sistemiškai bus peržiūrėtos galiojančių Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2004 m. kovo 1 d. nutarimo Nr. 225 „Dėl įgaliojimų suteikimo įgyvendinant Lietuvos Respublikos geležinkelių transporto eismo saugos įstatymą“ bei Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2006 m. birželio 29 d. nutarimo Nr. 651 „Dėl įgaliojimų suteikimo įgyvendinant Lietuvos Respublikos geležinkelių transporto eismo saugos įstatymą“ nuostatos.**

Priėmus Įstatymų projektus, Vyriausybė ar jos įgaliotoji institucija turės įvertinti ir, esant poreikiui, patikslinti Komisijos personalinę sudėtį ir šios Komisijos darbo reglamentą.

13. Kiek valstybės, savivaldybių biudžetų ir kitų valstybės įsteigtų fondų lėšų prireiks Įstatymams įgyvendinti ar bus galima sutaupyti (pateikiami prognozuojami rodikliai einamaisiais ir artimiausiais 3 biudžetiniais metais)?

Įstatymų projektams įgyvendinti papildomų biudžeto lėšų nereikės – pokyčiai bus įgyvendinami neviršijant Vidaus reikalų ministerijai ar Migracijos departamentui skiriamų asignavimų.

14. Įstatymų projektų rengimo metu gauti specialistų vertinimai ir išvados.

Įstatymų projektų rengimo metu specialistų vertinimų ir išvadų negauta.

15. Reikšminiai žodžiai, kurių reikia Įstatymų projektams įtraukti į kompiuterinę paieškos sistemą, įskaitant Europos žodyno „Eurovoc“ terminus, temas bei sritis.

Reikšminiai Įstatymų projektų žodžiai, kurių reikia jiems įtraukti į kompiuterinę paieškos sistemą, yra „traukinio mašinisto pažymėjimas“, „Migracijos departamentas“, „Migracijos struktūriniai padaliniai“, „Saugiųjų dokumentų ir saugiujų dokumentų blankų technologinės apsaugos nustatymo komisija“, „Policijos departamentas prie Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos“.

16. Kiti, iniciatorių nuomone, reikalingi pagrindimai ir paaiškinimai.

Įstatymų projektuose siūloma įsigaliojimo data – 2025 m. liepos 1 d. Įvertinus tai, kad jau šiuo metu yra įvykusi faktinė ADIC reorganizacija – visas funkcijas, susijusias su traukinio mašinisto

pažymėjimų išdavimu, Komisijos veikla, vykdo Migracijos departamentas pagal šios įstaigos įstatus (likusi tik sertifikavimo veikla), Policijos departamentas funkciją perėmęs nuo 2024 metų vasario 1 d., siūloma įsigaliojimą numatyti 2025 m. liepos 1 d., t. y. nustatyti protingą terminą susijusiems teisės aktams patvirtinti. Pažymėtina, kad Įstatymo projektais siekiama įtvirtinti jau įvykusius, o ne vykstančius struktūrinius pokyčius ir faktinę situaciją.
